

Ц П Л Е В А :

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на по године 6 круна.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Претплата се прима само у годишњем и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштанском унутрашњом, само и непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је паручије, т. Вељку Рамадановићу, К. Ц. агенту у Котор.

Допис се шаљу Уредништву. Рукопис се не враћају.
За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

Власник: Државна Штампарија

Излази суботом

Одговорни уредник: С. Рамадановић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног производимо:
у чин пјешадијског капетана стојеће војске поручника Вељка Ђурашковића.
Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 21. августа 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант.
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:
за племенског капетана подгоричке капетаније Блажа Вујовића.
Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 21. августа 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:
за племенског капетана капетаније шестанско-селачке Луку Лекића, досадашњег писара обласне управе у Ст. Бару, по потреби службе;

за писара капетаније шестанско-селачке Николу Марђоновића, досадашњег писара мркојевићске капетаније, по потреби службе.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 26. августа 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:
за племенског капетана крајинске капетаније Крста Пекића, досадашњег писара исте капетаније;

за писара крајинске капетаније Душана Лекића, досадашњег писара шестанско-селачке капетаније, по потреби службе.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 26. августа 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а по саслушању Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:
да се Љуц Пала Марђоновић, племенски капетан шестанско-селачке капетаније, на основу чл. 45. зак. о чинов. грађ.

реда, стави у пензији, која му по годинама службе припада.

Наши Министри Унутрашњих Дјела и Финансија нека изврше овај указ.

Цетиње, 26. августа 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Пламенац с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а по саслушању Нашег Министарског Савјета ријешили смо и рјешавамо:

да се Адем Алија Оџић, племенски капетан крајинске капетаније, на основу чл. 45. зак. о чиновницима грађанског реда, стави у пензију, која му по годинама службе припада.

Наши Министри Унутрашњих Дјела и Финансија нека изврше овај указ.

Цетиње, 26. августа 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Пламенац с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

за цариника у царинарници цетињској Радула Радовића, свршеног ђака Трговачке Академије.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 20. августа 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

за цариника царинарнице на Даниловом Граду Митра Јовићевића, досадашњег цариника на Ријечи, по службеној потреби.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 28. августа 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде и заступника Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова постављамо:

за писара Обласног Суда у Никшићу Сава Радоњића, досадашњег писара Обласног Суда у Бару, по потреби службе.

Наш Министар Правде и заступник Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова нека изврши овај указ.

Цетиње, 27. августа 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде и
Заступник Министра Просвјете и
Црквенијех Послова,
Д-р С. Дрљевић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а на основу тач. 7. чл. 120. Земаљског Устава, у вези са чл. 4. зак. о уређењу Државног Савјета, одобрили смо и одобравамо рјешење Државног Савјета од 20. августа 1909. год. број 371, које гласи:

„Да се Мехмед Зебек, турски војни бегунац из Бара, прими са својом породицом у црногорско држављанство“.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 25. августа 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а на основу тач. 7. чл. 120. Земаљског Устава, у вези са чл. 4. зак. о уређењу Државног Савјета, одобрили смо и одобравамо рјешење Државног Савјета од 20. августа 1909. год. број 372, које гласи:

„Да се Пашко Палока из Челуге у Бару, турски поданик, заједно са својом породицом, прими изузетним путем у црногорско држављанство“.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 25. августа 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а на основу тач. 7. чл. 120. Земаљског Устава, у вези са чл. 4. зак. о уређењу Државног Савјета, одобрили смо и одобравамо рјешење Државног Савјета од 20. августа 1909. год. број 376. који гласи:

„Да се Михаило Ђ. Јовковић с Андријевице, турски поданик, са својом породицом изузетним путем прими у црногорско држављанство“.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 25. августа 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а на основу тач. 7. чл. 120. Земаљског Устава, у вези са чл. 4. зак. о уређењу Државног Савјета, одобрили смо и одобравамо рјешење Државног

Савјета од 20. августа 1909. год. број 387. које гласи:

„Да се Мустафа Љуца, бривач из Бара, турски поданик, заједно са својом породицом, изузетним путем прими у црногорско држављанство“.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 25. августа 1909. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Пламенац с. р.

РАСПИС

свијема школским надзорницима

Пошто се већ приближило вријеме редовног рада по нашим народним школама, то је нужно да предузме потребне мјере, да отклоните све спољне и унутрашње сметње и незгоде, које могу пореметити и отежати рад и успјех у школи, јер за васпитни успјех, поред добрих раденика, још је веома важан услов правилно сређивање свију прилика и односа у којима се креће целокупни школски живот. Имајте на уму, да је између осталог, правилан рад школских одбора један од најважнијих услова за напредак школе; зато отклањајте све оно, што може сметати тачном и савјесном испуњавању њихова задатка.

Гледајте, да усљед личних несугласица између појединих одборника и учитеља не застаје рад у одборима на штету школе. Сваки такав случај, гдје су само лични обзира сметали, да се испуни нека дужност према школи, достављајте Министарству, које ће предузимати најоштрије мјере, да се такви случајеви у будуће не дешавају. Новим школским одборима, као и наставницима, дајете одмах потребне поуке и упуства за правилно вршење њихове дужности. Нарочито је потребно да обратите пажњу на оне школе, у које први пут ступају млади и неискусни почетници, којима се мора дати савјета и поуке одмах при ступању на дужност, да би се лакше и брже снашли у новом положају. Тога ради, упутићете свима таким школама, у којима се налазе почетници, по један стручан распис, гдје ћете изложити најважнија упуства за рад у школи, по којима ће моћи радити до првог вашег доласка. Увјерићете се, да ли су све школске зграде у добром стању, као и о томе: да ли учioniце одговарају најнужнијим здравственим захтјевима, те да сувише великом тјескобом и оскудицом чистог ваздуха не ометају тјелесно развиће дјечице, јер у слабом и крљавом тјелу не може ни дух напредовати. Напослетку, прикупићете потребне податке и увјерити се, да ли су школски одбори испунили своју дужност у смислу чл. 65. тач. 4. „закона о народним школама“.

Наређујем, да ме одмах извјестите јесу ли сви наставници били у одређено вријеме на својој дужности, као и о томе: да ли је рад по свима народним школама једновремено отпочео.

Заступник Министра Просвјете и Црквенијех Послова,
Министар Правде,
Д-р С. Дрљевић с. р.

Одлуком господина заступника Министра просвјете и цркв. послова од 27. августа 1909. год. П.Бр. 2916, а на основу чл. 15. Закона о народ. школама, отворене су нове држав. школе у овјем мјестима: *Микулићима, Влаховићима, Матешеву, Подбишћу, Лиову, Недајну и Мратињу*; а нова одјељења у следећим школама: *Команској, Горњо-морачкој Андријевићкој, Мартинићкој и Горњо-пољској.*

Дворске и дипломатске вијести

— Њ. В. Књагиња Наталија вратила се са Својим оцем г. пуковником А. Константиновићем у уторник на Цетиње.

— Г. О' Рељи, олд. отпрањник послова Велике Британије, отпутовао је са госпођом данас са Цетиња.

Са свечаности у Морачи и Колашину

Њ. К. В. Књаз Престолонашљедник по повратку на Цетиње, благоизволио је упутити управитељу Морачко-Васојевићске Области г. војводи Лакићу Војводићу ову депешу:

Под свјезим и дубоко урезаним најпријатнијим утисцима, вратили смо се здраво у престоницу. Владарка, Моја драга Мајка, као и сунруга Ми, брат и сестра, удружују Ми се да, како од Своје стране, тако и од Њихове, преко вас изручим честитом народу Морачком и Ровачком и Колашинском, Нашу најсрдачнију захвалност на сјајном дочеку, који нам приликом Наше посјете тога Господару и Нама милога краја приредише.

ДАНИЛО.

Здравица предсједника „Одбора за дочек“ г. Јанка Дрљевића за ручком у Манастиру Морачи

Узвишена Владарко!

Имали смо и до сад радосних дана, када је милошта славних Владара, у пуном опсегу богатства свог, из непосредне близине посјета Високих, као мелем падала на народ ови, дајући му полета и снаге нове у подвизима за славни пријесто и свету слободу земље ове.

Али ма колико узвишеном пријестолу мили да смо били; ма колико срећа да смо доживили; све то до сад бјеше само трачак мали спрам милоште ове, што сте нам Ви дали.

Ох, кад би могао, наша Свијетла Мајко, изнијети преда Те у пуном опсегу, љубав, која данас сваког с Тобом веже; то би била пјесма још неиспјевана, пјесма о љубави еванђелски чистој.

Ал' кад то не могу, дозволи да молим.

Ако је истина, како људи кажу, да је лице одраз свију осјећаја, ја Те молим читај са њихових лица, све што осјећају најбоље ћеш знати, јер су њина срца Теби тако близу.

Па и како не би љубав силна била! Све што може дати узорна Владарка, — све што може дати само узор мајка, све си срећна Мајко Срећом нама дала.

У прошлости нашој пуној славних дана, под витешким водством витеза Владара, имали смо доста крвавих мегдана.

Па шта дочекасмо?

Чије су пољане, на којима побрасмо ловорике побједџа најславнијих?!

Може ли бити црње судбине од доживљаја, да очима својим гледамо, како се од костију побједилачки палих витезова праве ланци њиховим потомцима?! Опрости узвишена Владарко, што споменух ово. Знам да Ти свака ријеч срце пара. Знам како тешко пада, са коликим се потресом прелама у узвишеној њежности патриотске душе Твоје успомена на болове рањених соколова, којима си Ти са њежношћу мајке, са искреношћу светитељке, са самопожртвовањем милосрдне сестре — Твојим бијелим рукама ране превијала.

Појимам, знам, црногорска Мајко, шта значи пред светим олтаром душе Твоје парати ране славних витезова, предмет узвишеног сачушћа Твог. Па ипак споменух.

Тим хоћаш да кажем, да истакнем јаче вриједност онога што си нам Ти дала. Јест! Крај удеса свију ових, мукџа старих, зала нових, ми смо срећни, јер си нас Ти, срећна Мајко, Срећом Својом усрећила.

Бог, једини који може — он нека Ти за све накнади. Нека да срећу Срећи Твојој, а Теби здравље и живот дуги! Народ моли, Бог ће дати!

Свијетла Владарко!

Дозволи, да благодарна срца вјечној захвалности одушке даду једнодушном усклику:

Живјело Њено Кр. Височанство Књагиња Владарка!

Здравица министра правде г. Д-р С. Дрљевића за ручком у Манастиру Морачи

Ваше Кр. Височанство, Узвишени Књаже Престолонашљеднице!

Са Високом дозволом бићу слободан, да дам израза безграничној радности својој и свога племена, које с правом гледа у Високој нам посјети наше Узорне Владарке, Ваше Срећне Мајке, и Вашој, до сад још неслављено славље Своје, и тријумф културног напретка драге нам домовине. Прије педесет година, Књаже, када је Ваш Узвишени Отац, наш Витешки Господар, сиа на Пријесто Славних Му предакао, све Његово наслједство била је шака још несломљених горштака, а Његов државни програм бијаше исцрпљен спремношћу на читав низ најкрвавијих ратова, што их је запамтила историја човјечанства. Једини представник културе наше бијаше у оно доба

Пара нас носи равнијем Љешкопољем и ево нас на Везиров мост. Везиров? Да га какав везир не буде наслиједио од много ранијих господара овога краја? И обликом и солидношћу израде — ја не сумњам, да је ово римска грађевина. Само њихова класична рука могла је онако пластично сложити гомили камена у правилне појасове, спојити их у неразрјешљиву цјелину, која вјековима пркоси и хучној Мсрачи са њеном посестримом Зетом и љуцкој руци, која је и не једном покушала, да цјелину пољуља, па да се гомила тешкога камена свали у водене вале. Земан! Вјекови ће и даље пролазити, а ова ће грађевина и опет свједочити о слави класичне културе, о слави ненадмашнијех Римљана.

Недавно сам на Неретви у Мостару гледао, рекао би близаци Везирова моста. Иста тврђа, иста израда, један крој и облик је код обје класичне грађевине, само је мостарски мост сачувао име правих градитеља, док је нашем наметнут познији и туђ назив, туђе име. Није се чудити. Кад је Турци за свога господства могао силом наметати своју вјеру читавијем народима и провинцијама, силом отрзати најбиранију мушку дјечу од хришћанскијех родитеља, обраћати их у Ислам и од њих градити некад грозне јаничаре, — зашто не би могао и једној туђој грађевини дати име, које ће доцнијим нараштајима причати о његовој моћи, његовој сили?!... Пред нама се растегла Подгорица, бијела, чиста, опрана — и напредна. Подавно нијесам био у овоме економном центру наше отаџбине и пријатно ме изненађују нове зграде,

света ватра слободе, коју су чувале на Цетињу наше весталинке — ловћенске виле.

Крвава застава у Руци Витеза Владара, о бедру Му сабља цијела крвава, у нашим рукама пушке кремењаче и још прађедовски наши јатагани; ето то бијаше наша војна снага. А наша средства за споразумљење? Наше поште, брзојави, телефони, колски путеви, жељезнице? Не само да нијесмо имали ништа од тога, него тек ако неколицина знаваху, да то негдје у свијету постоји. Јест, једино наше комуникационо средство бијаше јуначки поклич с наших планина. — Вароши су, Књаже, природни центри културне и војничке снаге једне државе, а наше вароши у оно доба бијашу непријатељске тврђаве, које је наш Витешки Владар морао куповати својим херојским прегалаштвом и потоцима крви Својих јунака. Ето зато, што бијашу природна упоришта њихове борбе тек предмет њихових освајања, морала је бити њихова борба надприродна, надземаљска. Па поред свега тога, јуначка мишица нашега Витешкога Господара подигнувши заставу наше политичке слободе до висине међународног угледа и признања, побједилачки ју је пренијела тамо далеко на бојне пољане и тим показала пут српској будућности. Црна Гора, снабђена модерним комуникационим средствима; подигнута културно, економски и просвјетно; оснажена и спремна војнички; политички организирана на савременој основи уставности и парламентаризма, неће никада пристати, да се српско питање коначно ријеша на штету српског народа, без њеног учешћа достојног њене прошлости.

Да ће тако бити, Књаже, гаранција си Ти, у чијим ће рукама лежати срећнија црногорска будућност, ако Бог да; гаранција је Твоја државничка мудрост, својствена Твојем Дому; а наше је, да се молимо Богу и Св. Успенију Богородичином за Твоје Здравље, с којим је неразруживо скопчана будућност Црне Гореи српског народа. Да живи Његово Краљ. Височанство Књаз Престолонашљедник!

Здравица нар. посланика колашинског г. Р. Ракочевића за ручком у Колашину

Ваше Кр. Височанство, Узвишени Владарко и Народна Мајко!

Пресретан сам, што Те могу поздравити у име вјернијех грађана

нове улице, гомиле дућана и дућанчића. Није без замјерке основни план нове Подгорице, према којему су улице и сувише уске. Ово се плаћа нарочито љети, за вријеме великих суша и великих врућина, када хигијенске прилике нарочито испоље ову погрешку. Та иста погрешка опазитиће се беспорно и у јачој комуникацији, живљем обрту, који с дана у дан расте, а сви су изгледи, да ће расти и унапријед. Иначе спољашњи изглед задовољава путника. По свему судећи, варошка општина строго пази на санитарне мјере, те је рад и чистоћа по свој вароши чисто примјеран, што се са задовољством мора истаћи.

Свратисмо код нашега старога, доброга познаника Јована Голубовића, жестоког маџедонског Србина, који говори потпуно једнако нешто око десетак различних језика. Са неким од моје дружине гостољубиви Маџедонац говорио је и поздрављао се француски, с неким талијански, њемачки, са мном обавезно руски, а служи заповиједа арбанашки. И све на један калуп, са типичнијем нагласком старог маџедонског српског изговора. Ту смо се састали и са гомилом других познаника и пријатеља. За укуском вечером познали смо се са интелегентнијем, младијем србијанским инжењером, г. Мирковићем, који се труди, да Подгорици подмири једну важну потребу, да јој доведе планинску воду.

Поред других добрих прилика, кад и то буде — Подгорица ће стећи ријетке здравствене услове, да са те стране буде ограђена од заразних болештина, те да напредак и цвјетање не сријетају на овоме путу јачих сметња. Искрено желим ус-

колашинскијех, који су овом приликом доживјели највише задовољство, да Те први пут виде у својој средини.

Срећна Мајко!

Промисао Свемогућег величанствено је оличен у Твом Породу, који је права срећа за сву Црну Гору, јер српско име високо уздиглоше. Народ црногорски врло добро зна, шта Си све пребродила са Твојим Узвишенијем Супругом а нашијем витешкијем Господаром ево скоро 50 година, борећи се за бољу будућност ове мале али славне груде земље, те захваљујемо милостивом Творцу, који је Ваше напоре најсјајније наградио.

Узвишена Владарко!

Кад је Њ. Кр. Височанство Узвишени Господар ступио на црногорски пријесто, очекивали су Га велики народни послови. Али си уз Њега била Ти и снажно Га подупирала са жарком љубављу према Својој Отаџбини, те је са вјернијем му Црногорцима срећно савладао све тешкоће и од мале и сиромашне земље створио угледну и напредну државу. А ми, у вјечној захвалности према Теби, молимо Бога, да Те још дуго поживи, да дочекаш остварење велике идеје Узвишеног Господара, за коју си у љубави према Њему и до сада живјела!

Живјела Њ. Краљ. Височанство Узвишени Владарка и Народна Мајка Књагиња Милена!

Живио Њ. Кр. Височанство наш омиљени Престолонашљедник Књаз Данило!

Живјела Њ. Краљ. Височанство Престолонашљедниковица Књагиња Милица!

Живио сав узвишени Владарући Дом!

Живјели!

Француска и Турска

За вријеме другог царства у Француској, нарочито за кримског рата и париског мира, играла је Француска на европском Истоку улогу првога реда. Но већ завођењем републике почео је по мало падасти престиж француског имена у Турској, јер се је у њој заирало од слободоумних демократских идеја. А и Француска сама, заузета унутрашњим проблемима и бригом око поправке домаћих прилика, бјеше се јако одвратила од правца упућеног у спољној политици. Ова је морала уступити мјесто

пјеха младом инжењеру у његову подзећу. Јер, не треба заборавити, да је нова Подгорица дигнута на костима. Ми се старији сјећамо, да је на мјесто данашње Немањине риве био сточни пазар са гомилом урвина и јаруга; мјеста, на којима су садања управа монопола дјувана, на основна школа и цео онај одјељак од школе сјеверу — била су стара турска логоришта и укупнице, честе, збијене и згомилане. Далеко нијесу све оне надгробне хумке никле само од црногорског олова и јатагана, него их је било много и од различних болести. Каквога ово има значаја на тле, најбоља је свједоџба то, да се у земљи на гробу кужних или колерних самртника и последице стотине година налазе вибриони дотичне заразе. Велики основалац Ислама својим божанскијем генијем предвиђао је ово за 1.500 година прије микроскопа, па је и наређивао својим вјерним, да гробове умрлих оставе с миром. И душевно и цјелисно. Разумјећемо, да вода, која у бунарима пролази кроз тако, или томе слично тле, мора сама у себи носити кличе заразе, што се у неколико пута посљедњих година са јаким снагом испољавало у Подгорици ерупцијом срдобоље, трбушног и пјегавог тифа. Утицај пак нијаће воде је у овим питањима осудан те са доласком свежје, здраве планинске воде, Подгорица ће се ослободити ових немилых гости. Свијема нама у интересу, да то буде што прије. У живахном, веселом, непринућеном разговору вријеме лети непримјетно. Чудновата особина на путу: човјек се некако прене, освјежи се, оживи. Иста махом она

ЛИСТАК

С пута на хаџилук*)

II.

Отоле, са Крушевца и управо, и десно и лијево отвара се нови видокруг, колико разнолик по природној изради, толико шаренилом испреплијетан догађајима наше народне прошлости. Лијево се са равна поља уздиже Мало на Веље брдо, сада густо прекрићено зеленилом: мало даље види се Тријемач и Рогами; онда проваљује долина Мораче, а к истоку упронице кривуда пут на Врбици и Медун, а још више лијево знаменита Фундина. Но, што рекох, знаменита? Погрешно је, јер мало те није сваки вис, свака извишица и дубодолна овдје од значаја са прошлости. Изнијети ово у краткијем цртицама у новинарском чланку испод линије, нити је подесно, нити могуће. Та задаћа чека спремну снагу, која ће својим посматралачким оком, пространом душом и патриотским прегнућем исписати у дугачкијем редовима догађаје, који су се овуда збивали у ближој и даљој прошлости, да би ово могло бити одјељак грађе за историју наше отаџбине, грађа за један од најинтересантнијих одјељака о ратовању у опште.

*) У прошлом напису на овоме мјесту поткрада ми се једна очигледна но груба омашка пера: Говорећи о Крусима, речено је да је битку на овоме мјесту добио владика Данило, а требало је да стоји: Петар I — Свети.

